

DLEDA058 - Διοίκηση και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος	Διοίκηση και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση				
Κωδικός μαθήματος	DLEDA058				
Κατηγορία μαθήματος	Επιλεγόμενο Εμβάθυνσης				
Επίπεδο	Μάστερ				
Έτος/ Εξάμηνο	2 ^ο ή 3 ^ο εξάμηνο				
Όνομα διδάσκοντα/ ουσας	Νάνσια Κυριάκου				
ECTS	10	Διαλέξεις / Βδομάδα	-	Εργαστήριο / Βδομάδα	-
Σκοπός και στόχοι μαθήματος	<p>ΣΚΟΠΟΣ: Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η συνειδητοποίηση πως η διαπολιτισμική εκπαίδευση αφορά όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες μιας σχολικής μονάδας (αλλά και όλους τους ανθρώπους ευρύτερα) σε μία προσπάθεια ενδυνάμωσης τους για να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε μορφή ανισότητας στον εκπαιδευτικό χώρο κι όχι μόνο. Βασικό εργαλείο επίτευξης του σκοπού αυτού είναι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και αντίληψης σε θέματα που αφορούν στην κοινωνική πραγματικότητα.</p> <p>ΣΤΟΧΟΙ: Το μάθημα χωρίζεται σε 4 ενότητες. Κατά τη διάρκεια της πρώτης ενότητας, πραγματοποιείται μία συνοπτική παράταξη των βασικότερων παιδαγωγικών και διαπολιτισμικών όρων, όπως αυτοί έχουν καταγραφεί στη σύγχρονη επιστημονική σκέψη. Προσδιορίζονται βασικοί όροι που αξιοποιούνται στο μάθημα, αναπτύσσονται παράλληλα τεχνικές διερεύνησης αλλά και αποδόμησής τους μέσα από παραδείγματα του κυπριακού, ελληνικού αλλά και παγκόσμιου επιπέδου. Η διαπραγμάτευση των όρων αυτών, δημιουργεί τη βάση για συζήτηση και πιθανή διαλεύκανση παρανοήσεων των φοιτητών/τριών. Παράλληλα εξετάζονται σύγχρονες δημογραφικές εξελίξεις (μεταναστευτικά κύματα, κ.ο.κ.) μελετώντας τα χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποίησης στον 21^ο αιώνα. Αναφέρονται πολλαπλές διαστάσεις της ετερότητας και της ταυτότητας, στις προκλήσεις προσαρμογής μειονοτικών αλλά και μεταναστευτικών ομάδων τόσο στον</p>				

ελληνοκυπριακό χώρο αλλά και παγκοσμίως.

Στη δεύτερη ενότητα, εξετάζονται οι εκπαιδευτικές διαστάσεις της μετανάστευσης. Αναλύεται πως κλασικές χώρες υποδοχής αντιμετώπισαν τη μετανάστευση και ποιες μεταρρυθμίσεις έλαβαν χώρα. Στην ενότητα αυτή, που θεωρείται και ο ακρογωνιαίος λίθος του εν λόγω μαθήματος, προσεγγίζονται ιστορικά τα πέντε εκπαιδευτικά μοντέλα διαχείρισης της ετερότητας σε εκπαιδευτικά συγκείμενα ανά το παγκόσμιο (αφομοίωσης, ενσωμάτωσης, πολυπολιτισμικό, αντιρατσιστικό και διαπολιτισμικό). Στη συνέχεια, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην εμφάνιση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης τόσο εντός όσο και εκτός του ελληνοκυπριακού χώρου. Εξετάζονται οι στόχοι αλλά και οι προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η διαπολιτισμική εκπαίδευση, ενώ αναλύονται τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα των δύο βασικών κατευθύνσεων της, του πολιτισμικού σχετικισμού και του οικουμενισμού.

Στην τρίτη ενότητα συζητείται το θέμα της συνάντησης διαφόρων πολιτισμών, γλωσσών, θρησκειών και πως αυτή δημιουργεί ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούνται νέες προοπτικές και προκλήσεις στον χώρο της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα εστιάζουμε στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, στους σκοπούς και στις παρανοήσεις που έχουν δημιουργηθεί καθώς και στις επιμέρους διαστάσεις και τα σχολικά της χαρακτηριστικά (ενσωμάτωση περιεχομένου, παιδαγωγική ισότητας, ενθαρρυντικός πολιτισμός σχολείου και κοινωνική δομή, διαδικασία παραγωγής της γνώσης και περιορισμός προκαταλήψεων). Τέλος, εξετάζονται, με αρκετά συνοπτικό τρόπο, θέματα ορισμού της διγλωσσίας ενώ παρουσιάζονται είδη δίγλωσσης εκπαίδευσης που αναπτύχθηκαν και εφαρμόστηκαν σε διάφορες χώρες σε μία προσπάθεια αξιοποίησης του μορφωτικού κεφαλαίου του/της κάθε μαθητή/τριας. Σχολιάζεται επίσης η θέση της μητρικής γλώσσας των μαθητών/τριών με μεταναστευτική βιογραφία στην εκπαίδευση. Αναλύουμε εκπαιδευτικά παραδείγματα από τον ελληνοκυπριακό χώρο κι όχι μόνο.

Στην τελευταία ενότητα του μαθήματος επικεντρωνόμαστε στην εκπαιδευτική πραγματικότητα μιας τάξης και ευρύτερα μιας σχολικής μονάδας. Εξετάζονται παράγοντες που πιθανόν να επηρεάζουν το κλίμα μεταξύ των μαθητών/τριών, μεταξύ των μαθητών/εκπαιδευτικών ή ακόμη και

	<p>μεταξύ γονιών και σχολείου. Μελετώνται μαθητοκεντρικές και συνεργατικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις όπως τα σχέδια δράσης, η διαθεματική προσέγγιση, οι βιωματικές μέθοδοι διδασκαλίας. Δίνονται παραδείγματα από διαπολιτισμικές στρατηγικές και μεθόδους που μπορούν να εφαρμοστούν σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα, όπως Ιστορία, Θρησκευτικά, Μαθηματικά, Λογοτεχνία, κ.ά.</p>
<p>Μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Αναμένεται ότι με τη συμπλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - μελετήσουν τον μηχανισμό κατασκευής στερεοτύπων, προκαταλήψεων και πως αυτά μπορούν να οδηγήσουν στην εκδήλωση ρατσιστικών επεισοδίων, - αναφέρουν διαστάσεις της ετερότητας και της ταυτότητας, - εντοπίζουν προσφυγικές ροές από και προς την Ευρώπη αλλά και τον υπόλοιπο κόσμο, - περιγράφουν χαρακτηριστικά της προσαρμογής αλλά και της ενσωμάτωσης προσφύγων, μεταναστών, απόδημων και παλιννοστούντων στην Κύπρο και την Ελλάδα αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο, - αναλύουν την έννοια του πολιτισμού υπό το πρίσμα πολλαπλών θεωρητικών προσεγγίσεων, - συγκρίνουν και να αντιπαραβάλλουν τα βασικά χαρακτηριστικά των πέντε μοντέλων διαχείρισης της ετερότητας και να τα διακρίνουν, - περιγράφουν τις βασικές αρχές, αξιώματα και στόχους της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, - εξετάζουν τις θέσεις του πολιτισμικού σχετικισμού και οικουμενισμού, - διακρίνουν τύπους διαπολιτισμικών αναλυτικών προγραμμάτων, - εντοπίζουν εκπαιδευτικές πολιτικές που επηρεάζουν και αποφασίζουν το είδος της δίγλωσσης εκπαίδευσης που εφαρμόζεται σε κάθε γεωγραφική περιοχή, - επεξηγούν τις επιμέρους διαστάσεις μίας διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που υπερβαίνει μύθους και παρανοήσεις, - αξιοποιούν δημιουργικά τις έννοιες της ταυτότητας, της ετερότητας και της πολυπολιτισμικότητας στο διδακτικό τους έργο, - διαχειρίζονται με επιτυχία μία πολυγλωσσική και πολυπολιτισμική

	<p>σχολική μονάδα, αποκτώντας τόσο τη θεωρητική κατάρτιση όσο και τη γνώση κατάλληλων παιδαγωγικών, διδακτικών και διοικητικών στρατηγικών,</p> <ul style="list-style-type: none"> - μελετήσουν τα χαρακτηριστικά ενός διαπολιτισμικά ικανού εκπαιδευτικού και ηγέτη για την επιτυχή ολοκλήρωση της προσωπικής αλλά και της επαγγελματικής του/της ταυτότητας.
<p>Προ-απαιτούμενα</p>	<p>-</p> <p style="text-align: center;">Συν-απαιτούμενα</p> <p>-</p>
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p>	<p>Ενότητα 1/4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στερεότυπο, προκατάληψη, στάση, διάκριση, ρατσισμός - Μετανάστευση, αποικισμός, απόδημοι, παλιννοστούντες, πρόσφυγες - Μορφές ετερότητας <p>Ενότητα 2/4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Μοντέλα διαχείρισης της ετερότητας - Εισαγωγή στη διαπολιτισμική αγωγή: σκοποί και παρανοήσεις - Κατευθύνσεις διαπολιτισμικής αγωγής <p>Ενότητα 3/4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διαπολιτισμικά αναλυτικά προγράμματα - Διαπολιτισμική παιδαγωγική - Δίγλωσσα-πολύγλωσσα εκπαιδευτικά μοντέλα <p>Ενότητα 4/4</p> <ul style="list-style-type: none"> - Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας και πρακτικές εφαρμογές - Αξιολόγηση-αναθεώρηση διαπολιτισμικού υλικού - Εκπαιδευτική διοίκηση και διαπολιτισμική εκπαίδευση
<p>Μέθοδοι Διδασκαλίας</p>	<p>Για σκοπούς παράδοσης του μαθήματος θα χρησιμοποιηθούν τα πιο κάτω μέσα:</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) Διαλέξεις μέσω βίντεο (2) Παρουσιάσεις με σημειώσεις: Παρουσιάσεις σε μορφή PowerPoint

	<p>με επεξηγηματικές σημειώσεις για καλύτερη παρουσίαση του περιεχομένου και βελτίωση του βαθμού κατανόησης του φοιτητή.</p> <p>(3) Σημειώσεις διδάσκοντα</p> <p>(4) Διαδικτυακή αλληλεπίδραση</p>
Βιβλιογραφία	<p>Γκόβαρης, Χ. (2004). <i>Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Αστραπός.</p> <p>Δαμανάκης, Μ. (2005). <i>Η εκπαίδευση των παλινοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα: Διαπολιτισμική Προσέγγιση</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Ευαγγέλου, Ο. (2007). <i>Διαπολιτισμικά αναλυτικά προγράμματα</i>. Αθήνα: Τυπωθήτω- Ι. Δαρδανός.</p> <p>Ιωσήφ, Ι. Σ., & Σωκράτους, Γ. Ν. (2008). <i>Ετερότητα και εκπαίδευση: ο φιλόλογος και οι παιδαγωγικές προκλήσεις της πολυπολιτισμικότητας</i>. Αθήνα: Παπαζήσης.</p> <p>Κανακίδου, Ε., & Παπαγιάννη, V. (1998). <i>Διαπολιτισμική Αγωγή: Νέα Βελτιωμένη Έκδοση</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Τσιάκαλος, Γ. (2011). <i>Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης</i> (τ. 1–2η). Ανακτήθηκε από https://users.auth.gr/gtsiakal/tsiakalos_book.pdf</p> <p>Baker, C. (2001). <i>Εισαγωγή στη Διγλωσσία και τη Δίγλωσση Εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Banks, J. (2004). <i>Εισαγωγή στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση</i>. Μτφρ. Σταματάκης, Νικ., Κουτσοβάνου, Ευγ. Αθήνα: Παπαζήσης.</p> <p>Cummins, J. (2005). <i>Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την ενδυνάμωση σε μια κοινωνία της ετερότητας</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p>
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> - Διαδικτυακές Συζητήσεις 10% - Εργασία Α 10% - Εργασία Β 30% - Τελική εξέταση 50%
Γλώσσα	Ελληνική